

~~Nf. 22.~~

11
70

En Rättshandens Biskops

Svar

Till sin EDN/

Som begärt/ det Fadren wille förskaffa

Honom och Hans Syskon

Adeligit Stånd och Skölder

Bref /

Allmänt kunnigt blifwit
under påstående Riksdag
i Stockholm

1720.

Min Käre Son.

Dåanne dine Käre Bref har jag å rad bekommit; det förra af den 10. i nästledne Månad, och behöfwes på det intet widare swar, än at jag der utaf sedt, det wexeln kommit dig wäl i händer och riktigt utfallit; det senare war af den 3. hujus, hwaraf förmärckes Din önskan och begiäran wara, det jag, efftersom mina dagar tyckas skrida snart till ända, wille imedlertid nyttia den synnerliga nåd min Höga Öfwerhet bewårdigat mig med, till någon lycka för dig och dina Syskon, eller tillskynda Eder, som det i slutet på brestwet rent ut nämnes, Adelig Dignitet och förmåner.

Käre Son; Jag måste bekänna, at du Denne resan med ditt bref giordt mig grå hår och många sömnlösa nätter; dock icke så ment, som skulle du hafwa emot bättre wettande giordt illa; ty jag håller dig din swaghet aldeles till godo, och förundrar mig icke särdeles, at du på sådane tanckar kommit; utan deraf har min sömnlösa förorsakats, at innan Jag kommit till stadga med mina tanckar, på hwad sätt

fätt jag hålst borde swara och stämna dine förpikade sinnen, har min Siäl blifwit drefwen igenom många salsynte betractelser öfwer werldsens wäsende och de ting i werldene förelöpa, och således har det bekymmer, som breswot hos mig upwäckt, ey warit utan nytta, men ländt mig till lärdom på mina gamla dagar; Jag skulle allenast önska, at jag med pennan kunde hos dig upwäcka lika lydande betractelser öfwer den margfaldiga werldsens fåfängia, slättia och dårskap, som så många tusende i alla Stånd jemmerligen förkiusar, jemte samma öfwertygelse, som jag der om hafwer, då finge du känna stancken af det skarn och träck, som sticker i många ting, dem de arma Menniskior likwäl med så stor begiärelse snålas effter, hwartill de bedragas af de förderfwelige krydder, som sådant alt göres behageligt igenom. Men jag will lemna denna gången det, som torde komma dig altför paradox och undersamt före, i det goda hoppet, at när du håller dig till den Hel. Skrifft och den wäg jag i anledning deraf gifwit dig wid handen, lærer du genom guds Råd med tiden och effter handen, mer och mer blifwa warse, hwad jag allenast i gemen här på syftar.

Hwad nu din begiäran egenteligen angår, så lærer du förmodeligen af hwad jag här nedan till i ordning will anföra, kunna klarligen inhämta mina goda siäl, hwarföre jag den intet kan willfara, och min Mildaste öfwer-

hets Nåd dertill misbruka. Först, och på det du intet må stöta dig på mina skäl, låter jag dig förut wetta, det jag i all min tid lemnat och bör lemna Ridder- och Adels-Ståndet all den wärldnad, heder och ära, som det i förmågo af Höga Öfwerhetens förordnande och privilegierne äger och tillkommer, har och alltid så sticket mig emot hwar och en af det Ståndet, at jag hafst och har många Fornäma Män deruti, som äro mina wänner, och dem jag af hiertat godt önskar, för deras meriter så wäl emot Riket och Fädernes landet, som emot guds Församling. Således ware långt ifrån mig, at jag skulle i någon den ringaste måtto föractat, eller wilja gifwa dig förklenlige tanckar om det samma.

Därnäst måste du min utlåtelse wid detta tillfället betrakta och beståda, intet allenast wid naturens, utan och wid guds Helige Ords lūs, som lyser wäl i alla hiertan, som låsat, men begripes rätt allenast af dem botfärdigom, som du förr wet af Joh. I. och jag här med flit åter påminner. Så will jag nu gå närmare och styckewis giöra min föreställning.

Det är klart af antiquiteterne och Historien, at de måste arter af skillnader på Stånd och deras wärdigheter, hafwa sitt ursprung af Hedendomen, jemwäl at ånskiönt Naturen och en förnufftig politique (gif gran acct, at jag nu intet talar om Christna republikuer)
 gifwer

gifwer wid handen / at alt hwad man will
drifwa opp i flor och bringa i opkomst, måste
igenom belöning och ett opsatt äre-Elend stie
för dem, som giöra sitt bästa i det eller det sty-
cket, i krig, i wettenskaper, eller annat, till en
upwäckelse för androm at följa effter; så haf-
wa Hedningarna ändå derutinnan ey hållit
rätt mått eller blifwit wid Naturens rena
föreskrift, utan Öfwerheten med undersåtarne
och undersåtarne med Öfwerheten hafwa effter
deras härskande passioner och begiärelser
orimmeligen exorbiterat och stridit öfwer
gränzen, stundom på den ena, stundom på den
andra sidan.

Sedan Christna läran kom in i Europa,
och blef i de mästa riken antagen, hade wäl de
Hedniske præmia virtutum eller dygde be-
löningar bordt ophöra; ty rätta Christna
undersåtare weta intet allenast sin plickt emot
Öfwerheten och fädernes landet af Guds Ord,
Rom. 13. och Tit. 3. i Petr. 2. utan ock, at när
de hafwa deras skälliga och tilbörliga uppe-
hälle, hwar en effter ämbetets egenkap, det
derhafwa all den öfrige belöningen af Guds
Nåd at wänta. Bägge stycken både plickt-
ten och belöningen inneslutas märckwärdeligen
uti Ephes. 6, 5. 6. 7. och 8. I tienare / wa-
rer hörige edrom lekamligom Herrrom
med råddhoga och båswan / i edor hier-
tans ensaldighet, såsom Christo. Icke
tienande för ögonen, såsom Meniskiom
a 3 till

till wilja ; utan såsom **CHRISE**
 Zienare, görande det Gud will utaf hiertat.
 Med wälwillighet låter eder tycka at
 Zienen Herranom och icke Menniskiom: we-
 tande, at hwad godt hwar och en gör/
 det skall han NB. igenså af Herranom.
 Men de Hedniste så kallade dygdebelenin-
 garne kunde omöjiligen affkaffas, af orsak, at
 som Christna läran hos måst alla war till
 utwärtens bekännelsen allenast, men ey till kraft-
 ten antagen, så hade warit orädeligt at wi-
 lja i detta mål ändra den förra Politie-grun-
 den, eljest hade den ena Republicuen effter
 den andra snart ramlat öfwer ånda och gådt
 i grund. Ty de innerlige incitamenta eller
 upmuntrings medel, som Guds wiljas effter-
 följare låta sig drifwas af, effter ofwanståen-
 de Pauli lära, sunnes intet ; Hade nu de ut-
 wärtens lekamlige incitamenta eller upmun-
 trings medel också kommit ur mode och bruk,
 Då hade intet annat kunnat följa, än tröghet,
 Fallsinnighet och wårdslöshet hos de naturli-
 gen och körtfligen sinnade undersåtarne, hwar-
 medelst wettenskaper, konst, den högt upsat-
 te tapperheten med mera, nödwändigst hafwa
 måst forfalla och af sig komma, till des det
 endteligen stannat uti den ruin, som sagt
 är.

Nu lærer det wara dig lätt at finna, både
 hwarföre de många arter af Stånds skillna-
 der hafwa wid Christna lärans antagande
 af

af hela länder och riken, blifwit bibehållne, såsom och hwarföre der uti ingen ändring i Christenheten ännu skedt, eller giärna lärer skie.

Och, som tillståndet beklageligen nu är, skulle det wäl intet wara nyttigt, at styrcka någon Öfwerhet till at affkaffa alla Hedniska äre-franker, med mindre icke Gud gofwe nåd till, at den sanskyldige gudsfructan bleswe först råddande i landet; då skulle affkaffan det ofelbart skie med ett frivilligt samtycke ifrån alla landsendar.

Men det skulle jag wäl önska, jemwål förmodeligen alla rättssinte och Dpartiske Patrioter med mig, at præmia virtutum eller Dygde belöningarna, samt Stånds Skillnader, ne bleswe på något annat sätt inrättade. Så mycket jag förstår, kan en sådan åtskillnad på Stånd, som nu göres, omöjeligen wara enig med en sund och förnufftig Politie: Man delar undersåtarne uti 3. a. 4. särskilte hopar, med så incompatible och misshällige privilegier hwar för sig försedde, at snart sagt det ena Ståndets ruin tyckes wara det andra Ståndets upkomst.

Hwad partier, at minstone förborgad jalousie, antipathie afwundsamheet och misfämja sådant vicium status, det är Stånds eller Regements fel kan wärcka, och oförmärckt i sanning wärckar, tyckes mig wara underligt, at Politici icke förlängst rätt grundeligen hafwa undersökt och uptäckt. Ten Människio
a 4 kroy

Kropp är wäl åtskillnad på de hederligare och
sämre lemmanne men alt effter en harmonie,
inbördes sammanhang och förknippelse inrättat
ändå så, at den ena lemman räcker den andra
handen/ den ena tager sig af den andras nöd,
och så widare i alt: där ser jag, at ordningenes
Gud sielf lagt grunden; och twårt om, at
alle ordningar och författningar i ett land, som
intet effter en wislig subordination eller in-
delning förena och knyta ihop undersåtarna
uti kärleks förtrolighet och samhällighet, äro
skadelige och förderfwelige. Saken är deli-
cat och wärd diupare efftersinnande, än jag
tror mig om.

Här kunde wäl inwändas, at ofwannäm-
de jalousie och misshällighet i regerings krop-
pen kommer af vitio personarum non sta-
tus, det är, af Personernas, och icke Stån-
dets fel. Så nekar jag wäl intet, at jag wa-
rit länge af samma mening, och alt till des jag
begynte gå igenom åtskillige kunnige passager
och händelser, jemwäl noga jämföra Privi-
legierne emot hwar andra; dock tillstår jag
derwid det, at vitium status på ett wist sätt
altid har sitt uphof af vitio personarum:
Men det är en sak för sig och i annan affickt
till at förstå.

Eljest är ock wäl wid Adelsståndet besyn-
nerligen till anmärckia, at det gemenligen ser
andra öfwer årel, och tycker sig wärckeligen
wara af bättre skrot och korn, eller åcktare
art, intet allenast än andre utom deras
Stånd,

Stånd, utan och offra än de inom Ståndet, som intet igenom så många generationer blifwit ännu finerade; men detta har utan twifwel alt sitt ursprung derutas, at Adelskap är ärftteligit. Grunden till detta arfskapet har jag mycket bemödat mig at finna igen intet kunnat leta ut honom; så at jag måste ännu nog förundra mig, huru Tapperhetens belöning, som Fadren slitit ondt före, kan gå igenom arf till Sonen, som offra är en Poltron; rättwisans in på en orättwis, dygdens in på en odygdig; klohetens in på en Tölp; Trohetens in på en Trolös, och så vidare. Men en Handwårckares privilegier blifwer Sonen intet wärdig, före än han lärdt handwårcket och haft möda dershöre så wäl som Fadren, och det med rätta. Äfwen leds en Doctors eller Magisters Character wore löjligt at gifwa någon i waggan, och förr än han wårfwat sig den lärdom, som sådan förmån rimar sig med. Signum eller Lännetecknet kan icke naturligen vara till, före än signatum, eller det som skall betecknas, är till, och aldrig skuggen gå för kroppen. Dershöre heter det: honor comitatur virtutem, ut umbra corpus, det är: Hedren följer dygden, som skuggan kroppen; men intet följer dygden långt stycke effter hedern; non virtus longo intervallo sequitur honorem. Pretium internum, eller det inwårtes wårddet är och bör altid vara grunden till

det pris och stämpel, som war an påfättes, eljest bygger man på sanden, som ock offta stier med curieuse och förwetna ting, som i sig sielfwa äro litet eller alsintet värde och nyttige, men blifwa af slättjan högt skattade. Hvad åter norma pretii interni är, och hwar utaf all tings rätta värde skall dömas, har jag denne gången ey tid at tala om.

Här måtte någon möta mig med exempel af förfarenheten, at det likwål gemenligen skall finnas, det något besynnerligt sticker uti dem af förnäm familia, som wittnar de præ-eminentia valoris & pretii interni, det är: om deras inwärtas wärdes förmon och företråde för andra. Swar: du skall finna spår till samma inwärtas värde hos andra, allenast du stryker begge Metallerna lika jämt på enahanda Probersten, och actar dig för de præjudicier of ifrån barndomen widhänga, hwilka göra, at allenast öfwerstriften af en gammal Stamms namn mycket värckar hos of: der af följer, at en af förnämt hus kan antaga sig åtskillige ansentlige gestalter och präcktiga åthäfwor, dem wi tycka honom competera och anstå, men skulle ey så lätt finna of der uti hos andra: och där sansfärdiga prof af ädlare innerligt värde, skulle jämnförelserwis oftare spørjas hos dem af stor härkomst, det jag ock icke wil aldeles förneka, så märck en naturens hemlighet härwid: Ambition är wål effter sin otamda art, ett gan

gansta fult Spökelse, ehuru hon med stort af-
guderer warder i werlden tilbedin, likwål när
hon blifwer tempererad, tuctad och bemä-
strad, gifwer hon de bästa och skickeligaste sub-
jecta eller ämne at göra något besynnerligt
utaf. Nu omgås gemenligen de förnåma
med sådane objecter, som underhålla ambi-
tion och högdragne tanckar, hwar utaf när
deras vis imaginativa eller inbildnings krafft
är imprægnerad och likasom hafwande wor-
den, så fortplantas per traducem, det är,
genom afelsen, ambition in på barnet, så at
barnets starkaste passion blir ambition. Der
uti består hela konsten, och kan jag försäkra,
at ehwar hon practiceras, antingen effter
förutgången theorie och undervisningh, eller
af slump, som måst stier, där måste wancka
barn så goda som af den gämlaste familia.

Med alt detta är dock ingalunda min me-
ning, at berömliga Föräldrars förtienster ey
skola på något sätt komma barnen till godo;
1. Hafwa de den förmon, at då Fadren sielf
blifwer hedertigen belönt af sin öfwerhet
(hwilcket præsumeras) kan han tilbörli-
gen upfostra sina barn uti alla löfliche och anstån-
dige stycken. 2. Tillflyta dem, som äro af
förnåma dygdiga föräldrar, många fördelack-
tige tillfällen af umgänge med mera, at oför-
märckt och utan synnerlig möda lära klofhet,
skickelige lefwerne maner, och mycket annat
wackert som andra måste länge letarwidt och
bredt

bredt effter. 3. är skialligt, at öfwerheten, i anseende till Föräldrarnes förtienster intet allenast understöder barnen med nödtorfftig hielp, om de äro fattige, utan ock, at han har dem i synnerligt nådigt minne, när de arbetat sig opp till skickelighet, at förestå hederlige Embeten.

Utaf föregående mitt tal torde du hafwa redan slutit, som wore jag af den tanckan, det ingen rätt Christen kunde vara Adelsman. Om så är, hafwer du öfwerilat dig: Jag håller intet allenast före, som jag ock af erfarenheten wet, det många Ridders och Adelsmän tiena sin Gud med oskrymtad alfware, utan ock at en sansfärdig Christen och Guds barn, som icke är af Adel, kan så wida beqwäma sig effter närwarande tillstånd, at han antager det förgängelige och Jordiske Adelskapet, dock säger jag detta med starcka præcautioner och förord, dem hwar en om sin wälfärd bekymrad sielf lått kan finna af guds Ord eller Nya Testamentets några resors igenomläsande med granna ackt uti gudeligit upsåt.

Jag wil likwål som kortast föra dig på betractelse af det du förr offta hört af mig, och du förmodeligen icke lärer ännu låtit förkomma genom glömsko. Ingen är som nekar mig det, at icke den är wärdig adeligit Stånd och förmoner, som älskar och förfordrar dygden, bewisar tapperhet och hieltemod, är en för

förnuftig Statsman, förståndig och rättwis
 Domare med mera, hwar utinnan han sig tro-
 gen förhåller emot Gud, Konungen och Fäder-
 nes landet. Sådane egenskaper lägges ock
 till grund i alla Adels bref, men huru få äro
 icke de, som äga dem i wärcket? Kom jag skall
 wisa dig en hemlighet, och optäcka orsacken
 dertill: menniskiorna weta intet, och wisja in-
 tet weta, eller om de weta, förackta de rätta
 wägen at komma till rättshaffens wärdighet
 till Adeligit stånd. Konung Salomon har
 förstådt Saken rätt, och lemnat oss en härlig
 Rånckeskrifft deraf, så annorstädes som i wis-
 hetenes (*) Bok hela 8. Capitel, samla dina
 sinnen, och sätt dig neder i ett wördsamt och
 gudeligt upsåt at låsat noga igenom. Si
 huru han gädt den rätta och endaste ofelbara
 wägen at finna det sanskyldiga och oförgån-
 geliga Adelskapet; han hade ifrån ungdo-
 men älskat, sökt och följt den Himmelska
 wisshetens anförande, som är regerande öf-
 wer all ting, och guds egit hemliga Råd/
 och alla de, som effter hans exempel, fast än
 de just icke hinna dertill i samma grad, fatta
 kärlek till denne wisshetenes sägring, troslo-
 wa sig med henne, samt med alswarlig up-
 rictighet nyttia des sällskap och umgängelse/
 de

(*) Hwem autor varit till wisshetenes
 Bok bekymra wi oss wid detta tillfället
 intet om,

De allena warda bewärdigade med det äckta och obefläckade Adelskapet. Zy, som eljest en Frälseman adlar sin Ofrälse Hustru, så adlar och wisheten sina älskare, dock i mycket ädlare och heligare förstånd, emedan Hon sielf är utaf en härlig Adel, och hwilcka hon får föda på nytt af sitt ords oförgångelige och heliga säd, 1 Petr. 1, 23. de blifwa uti samma familia och Stamm, som hon sielf har sinuprinnelse utaf, wärckeligen inympade, så at de, som Salomon säger, sanfärdeligen äro med wisheten i Skyldskap, och hafwa en ewig warelse, confer. Joh. I, v. 12. och 1 Petr. I, 4. genom hennes arbete wärckas alt mer och mer hos sådane ädlingar, icke effter hwar ens godtyckio och wahl, utan effter Hennes behagelige fri wilja, intet allenast och förnämligast hwad till den ewiga Sällheten hörer effter wår flyttning ifrån detta Jordista, utan ock, at åter tala med Salomon, de för menniskian aldranyttigaste ting, medan hon här lefwer, neml. ofwan upräknade obesmittade adelige egenskaper, och mycket mera, som af berörde 8. Capitel 7. vers och flera ställen i skrifften kan ses.

Herre Gud! om de högdragne sinnen i werlden, wille då låta wisheten stöpa om deras förwända ambition, at hon finge, hos dem implanta den rätta ädelmodigheten, så skulle de i sanning lättare finna, hwad de dock i egenhet så hehigt kämpas om, somt med fast mera

mera trygghet besittja, jag menar, äro ibland solck / och beder när de gamle; jemwål så ett odödeligit namn / och låta en ewig ånnimelse när effterkommandernes se 10. och 3. vers.

Med denne wisheten förstås förnämligast Guds ewiga Son, Christus sielf, uti hwilken all ting lefwer / röres och hafwer sin warelse Act. XVII, 28. så hwad i himmelen som på jordene är; dock med den åtskillnad, at Guds Helgon i himmelen, jemwål med oföranderlig lydno stå under hans regering; men menniskiorne på jorden äro genom faller ifrån honom af söndrade och affällige wordne; drifwas icke mer af Guds utan af deras egen och denne werldenes anda, och der af kommer det, at fast än naturen uppehålles af Guds kraftiga ord Ebr. I, 3. så erhålles dock icke, wid det wi i Naturen wärcka, de rätt sälla ändamålen, så länge Natursens Herre intet Sielf får styra wärcket och anföra våra actioner.

Här bör jemwål granneligen actas den åtskillnad som är emellan naturam & gratiam, det är, emellan de ting som i naturen äro mennisklig flit och efftersinnande, genom vårt förnufts förmögenhet och wiljas wahl, till stor del underkastade, och dem wi aldeles intet utan ofwernaturlig medwårckan finna, begripa eller åstunda kunna; i de förra uptänder den himmelska wisheten det dunckla med födda

da

Da liuset, at det blifwer helt klarare och wissare: i de senare gier hon aldeles nytt lius ofwan effter.

Nu så många affällingar, som medelst Trona på Christum komma i nåd och wänskap med Gud igen, samt undergifwa sig hans Scepter och regemente genom Evangelii lydno, uti dem uprättar Christus sitt rike, ledsagar och förer dem, jenwål uti de timliga handteringar, at de måste slå ut till guds Namns äro och Fädernes landets nytta, samt menniskians egen sällhet.

Huru åter detta Homagium eller Huldningen, effter förutgången opsägelse af det förra Herskapet, sker, har guds anda för allom, som begära hans lius delactighet, i dagen lagt hela Nya Testamentet igenom. Dersföre will jag den saken intet widlyffteligen wid detta till fället omröra.

Men här finner jag nödigt, först at påminna, det man wål bör göra stor skilnad på ett sundt och wrångwist förnufft; det senare är beklageligen måst ofwer alt i werlden nu råddande, dersföre förelöpa i alla Stånd sådane handgripelige orimligheter, dem ett naturligit wäluphöffat och betämat förnufft aldrig skulle kunna tillstädja, hwilket ibland annat har ock den förmon, at det i de stycken, som äro inom des sphaera och gränssor, fatter lättare till sin förra lilla gnista tillökning af det ofwernaturliga liuset, at det klarare ser ofelbarare

barare profwar, och wiljan fölgacteligen
 mycket säkrare wäljer hwad rätt och orätt,
 nyttigt och förderfweligit är, när nemligen
 förnuftet och wår wilja låta sig till fånga ta-
 gas under Trones lydno: dock likwål heter
 det om alt förnuft i och för sig sielf betractat,
 utom det himmelsta liusets delactighet, at
 det är förmörckat / ja idel mörcker / bese
 Eph. 4. Cap. 18. v. Cap. 5. v. 8. derföre må
 jag wål i det affeendet likna wårt förnuft wid
 en Camera obscura, derutinnan alt oprätt
 såsom opp neder wändt förekommer, så länge
 wisheten icke får uplysat, å nyo tillbereda det
 och förnyat. Här af är klart, hwarföre i
 Skrifften säges, at den Naturlige Men-
 niskian förnimmer intet af det Guds an-
 da tilhörer: ty det är honom en galens-
 skap i Cor. 2, 14. hwarföre det talet om kors-
 set i sin krafft predikat, är en galenskap dem/
 som förtappas / samma Epistels i Cap. 18.
 vers.; hwarföre Guds barn blifwa af werl-
 dene håldne för dårar i Cor. 4, 10. och twert
 om åter, hwarföre Gud hafwer utwält det
 som är oädla och föractat för werldena
 i Cor. 1, 28. hwarföre gud stygges wid det/
 som för menniskiom högt är. Luc. 16, 15.
 hwarföre den som werldenes wån wara
 will, är guds owån Jac. 4, 4. hwarföre
 Fadrens kärlek är icke i den som älskar
 werldene / hwilcken måste förgås. i Joh.
 2, 15, 17. Hwarföre Syrac råder Cap. 3, v. 19.

at wi gierna skole blifwa i nedrigt stånd,
och at det är bättre än alt det werlden far
effter. Swaröre Paulus efftertänckeligen
1 Cor. 1, 26. utbrister: Käre Bröder/ ser på
edor kallelse/ icke många köttslige wise/
icke många mächtige/ icke många NB. äd-
lingar/ äro kallade. Den klok är, han gif-
wer här acktning uppå, och bemödar sig at
närmare begrunda orsaken.

Jag har känd Adelsmän, som af egen erfa-
renhet wäl förstådt detta Språkets grund, de
der hafwa måst tillstå, at en, som är utaf en
förmån släckt, finner grufweligen många hin-
der för sig, när han med alfware will wända
sig ifrån werldenes dårskap och bedrägeri till
Gud, sådane hinder, som andre intet hafwa, så
beswärlige motstånd af. Ja de hafwa wäl
offta derhos önskat, det de aldrig måtte blif-
wit födde med sådane förmoner: hafwa dock,
effter kärlig och wälment underwisning, der-
utinnan likwäl måstedels gifwit sig tillfreds,
då gud och underligen de swära störestenar,
dem de frucktat sig måst före, ur wägen rögt.
Imedlertid har jag aldrig förundrat mig öf-
wer sådane dem mötande swårigheter; ty
tänck; Christi oföränderlige oeconomie och
och uppenbarade Salighets ordning innehå-
ler tydeligen, at den som will vara hans lär-
junge, måste wända sin hog, sinne och kärlek
ifrån alt det han äger, och hwad werldene
tillhörer, måste (nemligen alt i Christi egen
kraft

krafft genom trona) dö werldene, döda och
 torssåsta sitt kiödt Gal. 5, 24. sin egen kär-
 lek, egen wilja och egna begärelser; affsja sin
 egen ära; beslita sig om Christi sinne och
 anda Phil. 2, 5. effter man eljest icke kan hö-
 ra honom till Rom. 8, 9. hwilcken ändock
 han war guds Son, förnedrade sig likwäl/
 och har lemnat oss ett efterdöme. i Petr.
 2, 21. af den diupaste ödmuckhet och hiertans
 mildhet: han har ock uttryckeligen lärdt, at
 ingen annan blifwer af gudi till äro up-
 högd / än den sig sielf hierteligen förne-
 drar Luc. 9, 14. Sådane och flere dylika Le-
 ctioner förekomma kött och blod ganska wi-
 driga, men snart sagt ingom swårare än dem
 förnäma. Det kostar sannertligen otroligit
 på för en, som sitter uti högt anseende, practi-
 cera ofwannämde stycken. Heter det om de
 rika, at det är lättare för en Camel at gå
 igenom ett Nalsöga, än för en rik at gå
 in uti guds rike / Matth. 19, 24. så må man
 ock wärkeligen säja det samma om Adeliga
 höga Personer, hwilka måste delen jemwäl
 äro rike, eller sika der effter. Huru kunna då
 de arma Menniskior så owiseligen sielfwiljans
 des belasta och förtunga sig med så widlyftig
 reseräs på det korta Läget, wi hafwa at för-
 rätta igenom denne leda jemmerdalen, som är
 allenast till hinders och skadeligit uppehåll på
 resan. St. Paulus war wäl ock af hög här-
 komst, hade jemwäl i följe deraf många be-
 b 2 syn-

synnerlige förmoner at trösta på, men sedan han kom i den himmelska wishetens Schola, aktade han alt sådant för skada och träck emot den öfwerwinneliga wärs Herres Jesu Christi kundskap / på det han måtte winna Christum Philip. 3/ 8. Hans efterföljare så här utinnan / som i andra stycken / böra både Adel och Dadel, både Prester och lekmän wara 1 Cor. 4. 16. Cap. 10, 33. Phil. 3/ 17. 1 Thess. 1, 6. 2 Thess. 3/ 7. 9. och we öf, om wi annat sinne och tycke bära, och i synnerhet Prester så högre som lägre, hwilka böra wara ett lius för androm i försakelsen af all förgängelighet och ett efterdöme till den ädla ödmjukheten, hwilken wi / effter guds befallning, skole hålla öf hårde till 1 Petr. 5, 5. och ifkläda öf som en tienares klädnad, och ho den der annorlunda lærer och lefwer, han ohelgar ibland öf guds namn; Han är intet allenast en fiende sielf, utan ock förförer andra med at blifwa fiender till Christi kors, derföre må ock deras anda wara förtappelse, och buken deras Gud, och äran den de snålas effter lända them till ewig skam och blygd. conf. Phil. hela 3. Cap. särdeles 18. och 19. vers.

Nu, min Son, af detta alt kan du sielf hämta ihop, med hwad förord jag med gifwer, det en sansfärdig Christen må antaga det Jordiska Adelskapet. Sök först effter Guds rike och hans rättferdighet, så skall alt annat, hwad Gud finner dig kunna bära och göra di-
nom

nom Nåsta eller Fädernes landet nytta med,
wål tillfalla. War förnämligast bekymrad
derom, at du må uti Jesu Christi tro finna
Nåd för din Gud, och af samma Nåd blif-
wa fördina trogne och tappre tienster under
Christi fana/ immatriculerad på Guds bar-
nas Riddarhus. Och effter du med mitt
goda samtycke slagit dig till Civil Ståndet,
så arbeta och gör din slit, at du uti de loflige
stycken och wettenskaper, som dertill fordras,
blifwer wål grundat och färdig, at du kan
göra din nådige Konung och Fädernes landet
med tiden nyttig tjenst, och det af ren kärlek,
för guds Helige wiljas skull, till Fädernes
landet, men intet af egen kärlek, hwilcken al-
tid de aldrabäste affickter förskämmer; lem-
na sedan försorgen om den så kallade upkom-
sten i werlden till Gud; är det gagneligt, så
kommer du wål också in på Stockholms Rid-
darhus, och när du dertill af din Höga Öf-
werhet i sådan ordning blifwer för wärdig
erkänd, så kan du med godt Samwete anta-
gat och wara försäkrad, at ditt andeliga U-
delskap derwid intet skall komma at lida:
men mins mina ord, at det du nu är så för-
picad på, skall du då likwål erkänna för en
börda, den du dockmåste med barnslig fruck-
tan och båtwan willeliga bära. Och der nu
Gud skulle tackas så sticka med tig, at tu bles-
we med tiden opsatt till någon Höghet i werl-
den, så glöm intet at lemna dine effterkom-

mande ett Testamente och Tänckeskrift af det jag nu wålment och i kärlek förestält, at de då icke måge förhäfwa sig af några förgångelige förmoner, utan betäncka, at det intet batar hafwa omsorg och bekymmer om mångahanda här i werlden, widare än det kan föra till det ena nödtröfsteiga, at de med Maria utlösa den goda delen, och låta sig den icke ifråntagas, bese Luc. 10, 42. Gör all ting underrätta dem derom, at det intet förbättrar dem ju flere hundrade år de kunna räcka ifrån din tid; det är dock icke någon Metall, hwilken wäl, igenom chymiens konstgrip, eller långlig tid af Solens och flere kraffters wärckan i Naturen, blifwer altflärare och finare; Men wi Menniskior aflas och födas på enahanda sätt, fulle med oart, ånskiänt till graderne med någon åtskillnad, och blifwa intet annorledes af med wåre wanartigheter, än genom god uptuكتelse och arbete på oss sielfwa. Hwi wele wi då skryta af någon härkomst !!!

Men hwarföre jag ey kan, som främst sagt är, wilfara din begiäran, at jag skulle tillskynna dig och dina Syskon Adelskap, i anseende till några mina meriter. Dertill har jag alt för många och wigtiga skäl.

1. Beropar jag mig på hela föregående föreställning, af hwilken du nu sielf må hämta hwad här wid ligger i wägen.

2. Bör all Belöningsart ha rapport till sielfwa

sielfwa förtienstensart, de begge måste swara
 emot hwar annan; derföre kan en snäll
 landmätares förtienst intet belönas med ju-
 stitiæ Borgmästares Character och heder;
 eller en förständig Byggmästare för wäl gior-
 de publice arbeten, med en Cancellie
 Mans titul och förmoner. Hwad rapport
 och jemnförelse, eller ratio correlati hafwa
 mina meriter i guds församling meg Adels-
 skap? Aldeles ingen, och fast mindre än fö-
 renämde exempel fins emellan. Ännu mer;
 den man tienar, den skall man ock wänta be-
 löningen utaf. En Biskop är ju egenteligen
 till sitt Embete Guds tienare? Hans arbete
 lägges ju neder i Christi rike? Huru skulle
 han då kunna gå till en främmande effter sin
 belöning, wore det icke at uppenbarligen wil-
 ja tiena Twenne Herrar/emot Matth. 6/24.
 des utan bör ock intet räknas, hwad jag i
 Guds församling kan hafwa uträttat, för
 merit, som mig tillkommer; ty det är alt
 stedt utaf och igenom Guds nåd, så måste jag
 jämwäl af nåden förbida belöningen. Ja!
 har Gudförbehållit sig den förnämsta weders-
 gällningen för lekamlige tienares trogne tien-
 ster, när de tiena, som Paulus i ofwan in-
 förde rum af Ephel. 6. Cap. 8. vers. före-
 skrifwer, huru skulle jag då drista mig, at för-
 wanska en rättssinnig lärares och Biskops be-
 lönings art? underkastade jag mig icke då
 wettandes och wiljandes domen öfwer alla

Phariseer och skrymtare, som mångla med Guds ord och det Hel. Evangelii Embete till lekamlig och jordisk winning, det må bestå i käfeng ära, förträde och anseende / eller hwad det eljest wara will. Domen lyder så af JEsu Mun : Sannerliga säger jag eder / de hafwa redo sådt sin lön / det är : de ha sådt den usla lön de sikat effter, och mera hafwa de intet at wänta. Bese Matth. 6, v. 2. 5. och 16. conf. Luc. 6. 24. Hit hörer den rike Mannens exempel Luc. 6, 25. Ney, min Son! mitt Embete är ett annat mål föresatt, som jag bör jaga effter, jag wet ock intet af någon annan lön, utom kläder och föds till mitt och de minas nodtorstige uppehälle, än den som sörehålles oswan effter af Guds kallelse i Christo JEsu. Phil. 3, 14. hwilcken jag intet kan transportera på dig och dina Syskon annorledes än igenom trogen förmaning, at I JEsus Christum rättfimmeliga får hafwa.

3. Det har wäl JEsus kundgiordt sina trogna Lärare och Biskopar, at de äro Salige, då menniskiorna hata / affkilja och banna dem ; och NB. bortkasta deras namn, såsom det ondt wore för menniskiones Sonskull, och at de skola deremot så glädjas och frögdas på hans stora tilkommelses dag, då deras lön skall blifwa mycken i himmelen Luc. 6, 22. 23. Men ingenstädes får jag anledning at sluta, det wære namn skole blifwa

wa uphögde ibland Jordisse äre-tronor.
 Wille man, hwad anförde Språks fullbor-
 dan angår, här göra åtskillnad inter nunc
 & tunc, emellan fordomdags och våra tider:
 så swarar jag, at berörde utsaga af San-
 ningenes mun har i våra tider intet mindre
 rum än hon i Apostlarnas tid hade, och så
 länge det ogudacktiga wäsendet får behålla
 närwarande fortgång; imedlertid lærer en
 Ethiopier nu ey mer än fordom förwandla
 sin hud, eller en Yard sina släctar Jer. 13, 23.
 Derföre måste det i alla tider sannas, hwad
 Frälsaren säger Joh. 15, 19. Woren J af
 werldene; så älskade werlden, det hennes wo-
 re: men effter det i icke ären af werldene, ut-
 an jag hafwer eder utwält ifrån werldene;
 Derföre hatar werlden eder; om intet med
 uppenbara blods förföjelser (ty med dem har
 Satan aldrig stort wunnit, och fördensfull af
 Politisk slughet en långlig tid dermed innes-
 hållit) dock på allehanda eljest förgifftadt sätt:
 expertus novit.

4. Stå mig härwid för ögonen och ligga
 mig med zitttran och båsuan i wägen Christi
 efftertänckelige warningar, som han gaf sina
 Lärjungar, och fölgacteligen angå alla hans
 effterföljare, särdeles Lärare och Biskopar, dä
 de af högsfärd, ambition och äregirighet in-
 tagne, hade haft träta sins emellan, hwilkens
 dera skulle synas vara ypperst eller den ans-
 senligaste och förnämste, jämwal då de kommo
 fram

fram med den förwetna frågan, hwilken doct
den største woro eller blifwa skulle uti hans,
effter deras mening, Jordiska rike? wid det
senare tillfället kallade Jesus / som Matthä-
us förmåler i sitt 18. Cap. 2. 3. 4. och 6. vers.
fram ett barn / och skälte det mitt ibland
them / och sade: Sannerliga säger jag
eder / utan i NB. omvänden eder / och
warden (ödmjukt i försakelse af fäfeng äras
effterlikande, se Galat. 5, 26. 1 Petr. 2, 12.)
såsom barn / skolen i icke komma i himmel-
riket. Hwilken nu sig sielf så förnedrar
som detta barnet / han är den største i
himmelriket. Men hwilken NB. som för-
argar (med förföriska åregirighets exempel
och dylikt) en af desse små, som tro på mig /
honom wore bättre / at en qwarnsten
wore bunden wid hans hals / och han
säncktes ned i hassens diup. Läs nu jem-
wål, jemte våra Lärares utläggningar, Matth.
20, 26. 27. Christi efftertryckelige utlåtelse
öfwer samma sak; den som will wara
måchtig ibland eder, han ware eder (och
allas wid. Marc. 10, 44.) tienare / och hwil-
ken ibland eder will wara den främsta /
ware eder (och allas) dreng Marc. 9, 35.
Hwilken som will den främste wara, han
skall wara ytterst af allom och allas tie-
nare. Luc. 22, 26. den största (Biskopen)
ibland eder / han skall wara som den yng-
ste (det är hålla sig samst och för den ringa-
ste)

ste) och den der ypperst (effter Gräliskan, Förman eller Biskopen) är/ han ware såsom en tienare. Ero mig, det har något synnerligt at betyda, at denne Saken på 2. ställen hos hwardera af de 3. första Evangelisterna med fast enahanda ord oprepas. Vidare; Herren Jesus har wäl urwalt alla sina barn ifrån werldene Joh. 15, 19. Men då de, som äro af gud satte till Jordiske Embeten, kunna med godt Samwete, och måste kan stie, efftersom tillståndet kräfwet, beqwäma sig effter bruket i det eller det målet, kan offta läraren ingalunda utan synd ställa sig i sådane fall dem lik. Duo; cum faciunt idem, non est idem, det är: Twenne personers giärning kan till utwärtens omständigheterne se lika ut, men effter moralen och grunden at döma får hon likwäl fast olika bestaffenhet. Jag will dock icke göra denne åtskillnaden at gifwa dem utom lärostandet något sielfs wäld till werldens likstälighet, emot Rom. 12/ 2. ty det går både dem och oss allom an; hwad Paulus lærer Gal. 5, 26. Låter oss icke begära (eller girigas effter) säfengelig pris. Gemnför härmed Jesu eget exempel; han tog ingen pris, eller förnåmhets wederteckn af menniskior, som de Phariseer och Öfwerste Prester gjorde, hwilka, effter de intet stodo i förening med gud genom trona, förstodo de icke heller, mindre sökte.

te den prls, som kommer allena af Gud. se
Joh. 5, 41. 44.

5. Än den styggelsen! at om jag skulle till-
skynda dig och dina Syskon Adelskap / eller
tillåta på mina så kallade meriter, det eder
tillkomma, wore det äfwen som jag wille säja:
Färer nu wäl mina Barn samt med alla mi-
na efterkommande i ewärdeliga tider, ingen
utaf eder skall någonsin komma i detta stån-
det jag råkat uti, i äro genom mig till fast båt-
tre wärde uphögde. Hwad tyckes dig?
Skulle jag wäl sådan gierning kunna göra
eller sådane ord föra uti Herrans Jesu
Namn och tacka Gudi och Fadrenom genom
hanom, effter Colloss. 3, 17. jemnför 1 Cor. 10,
31. om här emot gjordes den inwändningen:
at det med tiden torde komma dertill, at Adels-
män singe blifwa Prester, då min scrupel i
Denne 5. puncten förswunne. Swar: Hwad
spisar det, at slippa en scrupel, ja, om jag
sluppe alla på en när, måste jag ändå förblif-
wa wid min härtils utförde mening: dertill
med står det ey till förmoda, at Adels-Stån-
det någonsin skulle få det tycke för läro-Em-
betet i guds församling, at de skulle friwilleli-
gen gifwa sina barn dertill, och wore altså där-
aktigt, at på en snart sagt aldeles säfeng
förhoppning/sättja en sak i fara. Ja, om det
ock skeddde, måtte man wäl ändå fruckta, at
Adelsståndet droge förr hela Läroståndet in
på sitt Riddarhus, än Lärarne dem in på Je-
su

su Christi Riddarhus. Eljest kan jag dock
intet neka, det jag ofta af hiertat önskat, det
wackra Adelsmän måtte allt mer och mer
blifwa så wundne af Herranom till kärlek för
Läroståndet, at de gofsio sig deruti och bleswe
en Magnet för andra deras wederlikar, at
hållat i bättre ordning än här tills sedt, med
fast mera jag under sådan önskan mig föres-
stått, och Herren Gud, kan skie emot all men-
nisklig uträkning, med tiden torde behaga full-
borda. Utaf detta som nu sagt är, følger för
det.

6. Oförnekneligen, det jag beginge ett så för-
dömligit förackt af Läro-Embetet, hwar ige-
nom jag droge öfwer mig den swära domen
anathema, och wore wård med brännemärcke
in för alla Guds Helgon at utteknas, där jag
samtyckte till din begiåran, och hwad wille
jag då mera förundra mig öfwer fremmandes
wanwördning, när jag, som sielf är af Stån-
det, der till gofsio så uppenbar anledning.
Tänck dock likwål !! hwad för dyra och pris-
wärdige Characterer Läro-Embetet har fädt
af gud den aldråhögte sielf, hwilket Trones
öga, som allena är kännare der utaf, i Herrans
frucktan och ödmuckhet sannerligen högre
wårderar än alla andra äre-titlar. Trogna
Lärare äro ju Sändningebud och Ambassa-
deurer ifrån alla konungars konung i Christi
stad at predika försoning, igenom hwilka Her-
ren Gud likasom sluter och ingår freds för-
bund

buänd med menniskiorne hör på jorden, bese 2. Cor. 5, 18. 20. de kallas Christi tienare och Skaffare till guds hemlighet. 1 Cor. 4, 1. Höfste guds tienare Apostl. giern. 16. 17. Herren Zebaoths Englar, det är Legater och Sändningebud Malach. 2, 7.

Desse trogna Lärares egenskaper hafwer Lutherus härligen på många ställen utfört, kallar och trogna Lärare Tom. 5. Altenb. p. 305. & 306. a. Konungar och Förstar i Christi rike af Psalm. 68. och werldenes lius af Matth. 5, 14. Och hwem kan säga Lutherus, upräkna alla de heders mannsom enom rätt trogen Siälaherde af Gud riblägges? det är ingen dyrbarare skatt eller något ting af högre NB. Adel på jorden och i detta lifwet / än en rättstjaffens och trogen Lärare. Tom. 6. Altenb. pag. 405. B. dershöre är en lärare, som troget förer Guds ord / skönare utsmyckad än Solen och alla Stiernor. se Daniels 12. Cap. åter om otrogna Lärare och Biskopar, som misbruka det dyra ämbetet at winna pris och anseende hos menniskior eller höga namn, eller bidraga på något sätt till Embetets förackt, utlåter sig Lutherus ur en hel annan ton och stämna; Läs sielf hans ord Tom. 2. Altenb. pag. 331. b. Tom. 8. pag. 588. B.

Och efftersom Adelskap sökande offta bemantlas med den föremändningen, at man eljest intet kan få besittja något. Frälsegods,
eme

emedan Adelige Privilegirne sådant förmena,
 så må jag bekänna, at jag intet kan finna
 Privilegirne i den puncten billiga, icke hel-
 ler nyttiga för riket, ja kan stie söga nyttiga
 för Adelsståndet sielst, om saken noga skulle
 undersökas. Imidlertid är det wist, at hward
 Biskopar och Lärare angår, det de fram för
 alla andra böra acta, och effter fordna guds
 tienares exempel i Nya Testamentet, på
 det nogaste effterlefwa Christi warning hos
 Matth. 6, 19. I skolen icke församla eder
 ågodelar på jordene / der mal och rost
 förderfwar dem / och der som tinswar
 grafwa och ståla. Gud Bättre, så wist!
 som mången Lärare och Biskop församlar al-
 lehanda gyllene kårill och Skattar, at det ho-
 nom intet mindre angår än andra, hward
 guds Anda utropar i Jacobs Epistels 5. Cap.
 1. 2. och 3. vers. Tu wål i rike / gråter och
 tiuter öfwer eder uselhet / som eder öfwer-
 komma skall. Edart guld och Silfwer
 är förrostat / och deras rost skall wara e-
 der NB. NB. till witnessbörd / och skall
 upåta edart kött / såsom en eld. Där emot
 hålla alla rättfinnige sig till Pauli råd: Tå
 wi hafwa födo och kläder / så låtom of-
 dermed nöja i Tim. 6, 8. och der Gud behå-
 gar tillskynda dem något mera, så omgås de
 dermed, såsom en trogen Sterbhus Camme-
 rerare med de Ommyndigas goda, och såsom
 en Skaffare, den der wiseligen wet at ut dela
 ibland

ibland husfolcket hwad honom till den ändan ombetrodt är, innan det möglas och förråstas i fateburen eller på banquen. Härmed har jag dock ey welat aldeles förneka, det icke Skaffaren sielf förunnas af Husbonden Broders delen, och at en from lärare kan behålla och åga af det Gud bestårer, något mer än dageligen och ärligen upgår. Men som denne saken och de præcautioner hon fördrar, intet angå egenteligen mitt nuwarande ändamål, så förwiser jag dig till det jag förederom i forthet utarbetat och du sådt del af, om jag rätt mins. Allenast ett rum will jag af Luthero ännu tillägga ur Tom. 8. Altenb. pag. 487. a. Lätom oss (lärare) wara förnögd med det Gud tackes beståra, och honom dersföre tacka ic. Du (Biskop) är öfwer nog rik om du är en from trogen Siälaförgare/ ty du har då redan din stol för dig ståendes i himmelen/ som fast bättre prydd och härligare är/än alla Kaysares och Konungars Throner/ derest du får sittia långt fram/ och högt äråd blifwa. ic. ic.

Nu, Min käre Son! emot all förmodan har detta brestwet wårt under händerne till någon widlyffthet, och det wore wäl mer at tala i saken, ty ämnet är mycket ymnigt; men jag måste här wid stadna, i förhoppning at jag giordt ditt sinne tillsyllest på alla sidor och gifwit wäl grundade besked till min talan
hela

hela wägen: Det torde och intet wara rådeli-
git, at denne gången diupare riswa opp de
Dödas ben uti de hwitmenade griffter, effter
stancken är redan nog starck.

Sluteligen beder, råder och förmanar jag
dig käriligen och af all min Siäls grund, at
du fram för alt det i werlden är, låter den
Himmelska wisheten skapa uti dig ett nytt
hierta, och der uti genom trona ingiuta den
sansfylliga ambition eller ädelmodigheten, på
hwilken Gud af Nåde lofwat skola följa pris
och åra och oförgångeligit wäsende för
allom dem/ som med tolamod uti goda
gierningar fara effter ewigt lif. Rom. 2/7.
item vers. 10. Zeder och åra och frid hwar-
jom och enom som wäl gör. Syr. 1, 11.
Herrans fructan är åra och pris, frögd
och en NB. härlig krona. Syr. 9, 16.
Den som fructar gud/ han blifwer med
åro beständandes. Gal. 6, 14. Bort det/
at jag af någon ting (det ware Adelskap,
rikeedom, högt ämbete) skulle berömma
mig/ utan af wärs Herrens Jesu Christi
kors/ genom hwilken werlden (med des
åra höghet, slättja, wällust och dyraste Skat-
ter) är mig korsfäst/ och jag werldene.

Pröfwa nu, Min Son, alt detta i Her-
rans fructan effter Guds Heligaste Ord, och
c hward

hwad du dermed finner enigt, måste du wörds
samligen och med tacknämliighet anamma, så
som Christi egna ord; Ty om du föracktar
det, hafwer du redan den dig döma skall på
yttersta dagen Joh. 12, v. 48.

Eljest om du skulle wilja wisa detta mitt
betänckande åt androm, så se dig före, at
hwilka du wisar det, at icke en Tadtare och
försmädare må komma der öfwer, som törde
gå hufwudmålen och sielswa sanningen för-
bi, men om han funne något swaghets fel
deruti, hwilka ingen är absolut fri före, taga
sig falsk anledning deraf till belackande.
Ytterst skall du låta dig angelägit wara, at
härjämte wäl läsa och betrackta intet allenast
det ofwannämde 8. utan ock 7. samt 9. Ca-
pitlen i wisshetenes Bok. Herrans Nåd och
frid ware öfwer och med dig nu och altid.

A M E N.

Axi-

Axiomata Theologica.

Det medgifwes gärna

I.

Aen rätt Christen bör vara slitig och drifwande uti de anförrodde lefamlige Embets syflor, då honom ock så heder der af tillflyter af sig sielst utom hans asseende.

2. At han sådan heder då wäl kan med godt Samwete emottaga, allenast den icke går ut på yppighet, flåttja samt dårackfrighet, och man der hos håller sig lifakult hårdt till ödmjukheten och försakelsen, utan hiertats widhängande, samt hemskuter årona Gudi allena, för det han behagat bewårdiga of med sådan förmon, hwilken man är pliktig, intet i egen kärlek at nyttia för sig sielf, utan låta fruckten deraf flyta till andra Gudi till pris.

3. At han bör förwara ett godt namn och ryckte genom ett dygdigt och ostraffeligit lefwerne, och godhets betygande emot alla menniskior, hwilket är den krafftigaste defensions art emot åresskändare at således stoppa dem munnen till.

c 2

4. Kan

4. Kan ock en rätt Christen, när någon stämt hans goda namn och ryckte, i sackmodighet uprictteligen lägga sin oskyldighet för allas ögon. Så medgifwes

5. Gemwål det, at han, effter sitt Samwets NB. oskrymtaktige bepröfwelse, må tienligen anbiuda sitt pund till den dienst i republiquen, som han har förstånd om, oacktat med den samma följer mindre eller större heders framsteg. Han må ock på bestedeligit wis i ackt taga och förswara Embets myndigheten, at den intet kommer genom andras esog at lida. Ty såsom han sådt Embetet af Öfwerheten genom Guds skickelse, så förswarar han då egenteligen intet sitt (så framt icke egen kärlek der under härskar) utan hwad ämbetet, och fölgacteligen dels Gudi dels Öfwerheten tillhörer, effter det eljest ey kunde obehindrat förwal-
tas till guds ära och fädernes landets dienst.

Men det nefas aldeles.

At en rätt Christen kan fara omkring och girigas effter reputation, äre ticlar, ämbeten och anseende i werlden, och det i affickt på egna förmoner, såsom rätta ändamålet; Jag säger, sådant bör man ingalunda medgifwa, ånkiönt de aldramåsta menniskior intet annat

☀ (37) ☀

nat ögnemärcke hafwa, som de ock, wid
noga undersökande, hos sig sielfwa wäl kunde
blifwa warse.

Detta bewises.

I.

Äf en menniskias tillstånd för omvändelsen:
Då står hon under den förgiftade Philau-
riens eller egna kärlekens herskande, hwil-
ken enom drifwer till allehanda falska af-
sichter och egen äras sökande. Men

2. Och effter omvändelsen lærer hon känna
sådant ogräs, får styggelse dertill, och blif-
wer der ifrån genom trona allt mer och mer
rengjord.

3. Är det klart utaf den of anbefalte försakel-
sen af of sielfwom, eller det egna tycket och
kärleken, som är gamle Adams lif: om
hwilket heter: hwilken som will behålla
sitt lif, han skall mista det: och hwil-
ken som mister sitt lif för mina skull/
han skall finna thet. Matth. 16, 25. bese
Cap. 10, 39. Marc. 8, 35. Cap. 9, 35. Luc.
9, 24. Cap. 17, 33. Joh. 12, 25. Effter Sa-
ken är ganska angelägen, så har Guds An-
da lagat, at hon af alla Evangelisterne
blifwit så offta påyrkad, se ock Tit. 2, 12.
Galat. 5, 24. Cap. 2, 20.

4. Äf

4. Af den för rätta Christnom oundwifelige Christi efterföljelse Matth. 11, v. 29. Tager på eder mitt Öf, och lærer af mig: Ty jag är mild och ödmjuk af hiertat; och i skolen finna ro till edra Siälur. add. Matth. 16, 24. Luc. 9, 23. Joh. 8, 12. Cap. 10, 27. Phil. 2, 6. Joh. 5, 41. Säger Christus: Jag tager ingen pris af menniskior/ ett sådant och flera efterdömen har Frälsaren lemnat, hwilkens fotspår wi böra efterfölja i Pettr. 2, 21.
5. Af den öf anbefalte stadige förnyelsen, som består uti den gamle menniskians afläggande, der wi förra med omginge, hwilken genom NB. lusta i willfarelse öf eljest förderfwar, men skole förnya öf i wår finnes anda, Ephes. 4, 22, 23. Coloss. 3, 9. Ja, wi måste, genom Guds Nåd i tron, göra öf rena icke allenast ifrån köttens grofwa gierningar, utan ock ifrån de förborgade begärelser, samt köttens och andans besmittelse 2 Cor. 7, 1.
6. Af våra Symboliska böcker, derest pag. 57. och 58. Cupiditas gloriæ, begärelse efter ära och anseende, räknas uttryckeligen för arffsyndens Foster.

7. Om dem Christnom skulle tillåtas at sika
 efter ära, högheit och stort anseende fram
 för andre Menniskior, så ophåfde man
 dermed, till stor del, åtskillnaden emellan
 en Christen och en Hedning; Ty öfwer
 denne äro begärelserna wäldige, men den
 förre bör och kan öfwer dem wäldig
 wara.

152
In dem Jahr 1520
am 15ten Junii
ist zu Wittenberg
gebornen ein Knabe
der nach dem Namen
des Vaters hieß
Martin Luther
der selbige
am 20ten Junii
1521 zu Wittenberg
gestorben ist
und begraben
worden in der
Kirche zu Wittenberg
am 27ten Junii
1521

Fm 3305
8

ULB Halle

008 875 030

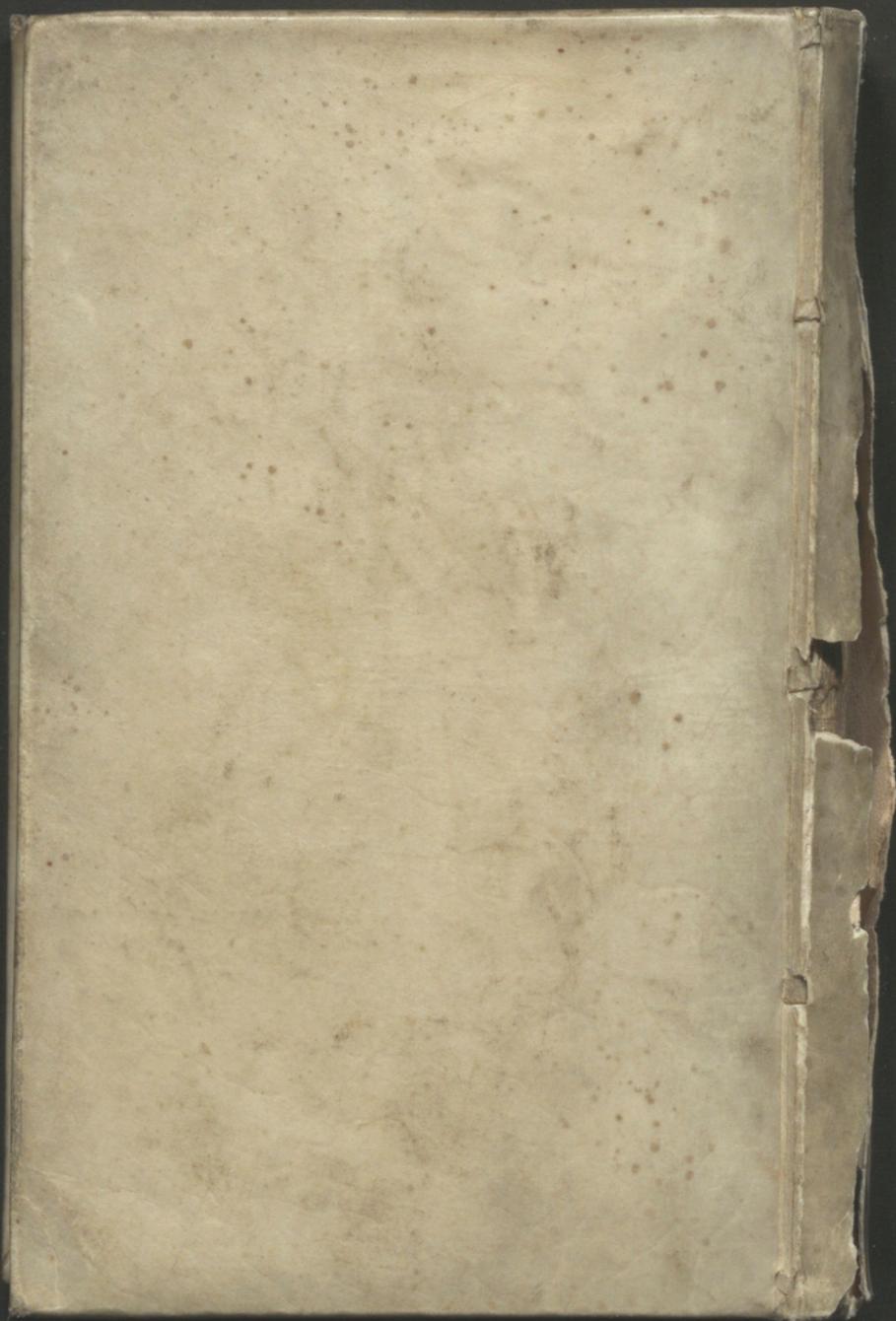
3

WMA 1078

11. C

11
70

En Rättshaffens Biskops Smar

Som begä

Adeligi

und

